

Kurun Lehti

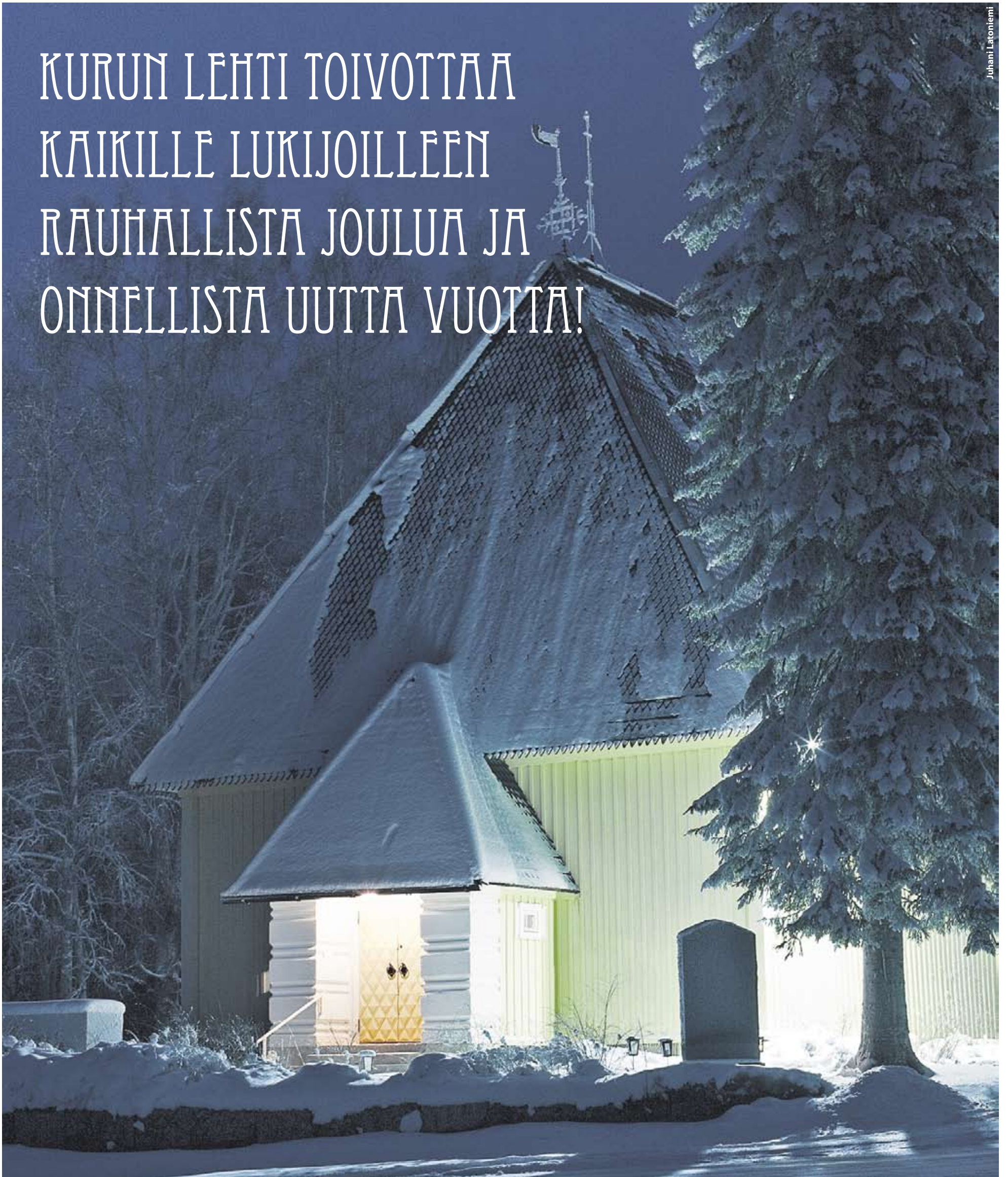
TORSTAI 23.12.2010

2. VUOSIKERTA nro 51

Irtonumero 2 euroa

X - Itella Oyj

KURUN LEHTI TOIVOTTA
KAIKILLE LUKIJOILLEEN
RAUHALLISTA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

PÄÄKIRJOITUS

JUHANI LATONIEMI

Kurun Lehti

Mieleenpainuva joulu

Mitä joulusta jää mieleen? Se selviää ylihuomenna tai sitten vasta myöhemmin. Ihmismuisti on onneksi valikoiva. Hyvät asiat painuvat mieleen, ikävät unohtuvat vuosien myötä.

Vaikka joulukuun kylmyys puree jokaista ulkona liikkujaa, niin kaunis talvinen luonto luo puitteet positiivisille muistoille. Kaamoksen kääntyessä kohti valoa postikorttimaisen kaunis maisema virkistää.

Eilen oli vuoden lyhin päivä ja vanhan kansanviihtäjänsä mukaan "Tapanina päivä on kukon askelta pitempi ja loppiaisena pirtti uutta päivää lämpimää". Todellisuudessa Tapaninpäivänä Kurun leveyspiirillä valoisa aika lisääntyy vain noin kolme minuuttia. Entisaikojen ihmiset ovat olleet tarkkoja luontohavainnoissaan.

Kirkkoherra Risto Takkinen saarnasi neljäntenä adventtina Kurun kirkossa miehestä, joka nikkaroi seimeä joululahjaksi pienelle tyttärelleen. Kertomuksen edetessä selvisi vähitellen talttaa ohjaavalle kädelle käskyjä antavan aivon ja sielun ankara kamppailu. Mies askarteli suuresti rakastamalleen tyttärelle seimeä vankilassa. Samat kädet, jotka nyt sydän tuskasta turtana veistivät Jeesus-lastaa seimeen, olivat muutama vuosi sitten riistäneet ihmishengen. Uskon, että tämä saarna syöpyi koskettavuutensa vuoksi jokaisen kirkkovieraan muistiin.

Joulua vietetään hyvin erilaisissa olosuhteissa. Onnellisia ja mieleenpainuvia Pyhän kokemuksia voidaan kokea muuallakin kuin perhepiirissä. Toisaalta puhtoisinkaan pirtti, suuri lahjasäkki tai edes notkuva ruokapöytä ei takaa sydämen joulurauhaa.

Seimen tapahtumista on kerrottu jo kaksi vuosituhatta lähes samansisältöisenä. Joulun Herra ei tarvinnut uljaita linnoja eikä hoveja palvelijoihin. Kertomus sisältää kaiken mitä ihminen tarvitsee saavuttaakseen oikean joulumielen.

Antakaa aikaa lapsillenne ja toisillenne. Lyhyt joulukuunloppu kannattaa käyttää yhdessäoloon. Toivotan lukijoillemme mieliin syöpyviä hyviä joulumuistoja.

TYNKKYNEN

AFORISMI

*Kuta pienempi on itse,
sitä isompi joulu tulee.*

KOLUMNI

MATTI MIKKOLA

Joulun kuumat vinkit

Jos et ole koskaan katsellut jouluyönä ulkona tähtitaivasta, kun on hiljaista, katsele tänä Jouluna.

Jos jouluyönä on pilvistä, katsele jonakin pilvettömänä yönä.

Jos et keksi, mitä siinä sanoisit, et ole ainoa.

Jos et ole koskaan ollut joulukirkossa, tule tänä Jouluna.

Jos et ole koskaan uskaltanut laulaa koko sydäimestäsi ja koko voimallasi Enkeli Taivaan –virttä joulukirkossa, laula tänä Jouluna.

Jos joku katsoo sinua pitkään, hymyile. Laulu pidentää ikää.

Jos et ole koskaan katsellut televisiosta, kuinka Suomen Turussa julistetaan joulurauha, katsele tänä Jouluna. Juo lopuksi kahvit, sulje silmäsi ja hengitä syvään.

Jos et ole paikalla, kun Suomen Kuruun julistetaan joulurauha, olet ehkä jossakin muualla.

Jos et ole vuosikausiin soittanut sille ystävälle, jonka kanssa vietit kauan sitten monta hyvää hetkeä, soita tänä Jouluna. Ilahdutte molemmat.

Jos et keksi, miten puhelun aloittaisit, kysy, vieläkö muistat.

Jos et keksi miten jatkaisit, kysy, missä viimeksi näimmekään.

Jos et enää muista, miltä tuntuu viettää Joulua selvin päin, vietä tämä Joulua. Se tuntuu hyvältä – myös läheisistäsi.

Jos et pysty olemaan selvin päin, hae apua.

Jos et tiedä, mitä antaisit lahjaksi ihmiselle, jolla on jo kaikkea, anna jollekin, jolla ei ole.

Jos et tiedä, mitä se voisi olla, ota selvää.

Jos joulu ahdistaa sinua, mieti, johtuuko se kuitenkin Joulusta.

Jos et pidä huonoista joululauluista, kuuntele hyviä.

Jos et halua viettää kaupallista Joulua, vietä toisenlainen.

Jos ei Jouluna ole lunta, voiko joulupukki tullakaan? Voi.

Jos joulupaketeissa ei ole yhtään konvehtirasiaa, on tapahtunut hirvittävä erehdys (vaimo ja lapset, muistakaa tämä).

Ja jos et ole ihan varma, miksi Joulua vietetään, voin kertoa: Joulua on kristillinen juhla, jolloin kaikkialla maailmassa juhlietaan Jeesuksen, Vapahtajan, syntymää. Ei ole varmaa, mikä on Jeesuksen syntymän tarkka ajankohta. Syntymä on silti varmaa.

Iloista Joulua.

MIELIPIIDE

Satuolento vai Kristus? Joulun salaisuus

Muutama vuosi sitten keskustelin silloin naapurissani asuneen hyvän ystäväni kanssa Jeesuksesta. Mikko (nimi muutettu) oli katsonut televisiosta erään dokumentin, jossa kerrottiin Jeesuksesta historiallisena henkilönä. Tiede on kiistattomasti osoittanut, että Jeesus eli ja vaikutti ajankulumme alkuvuosina nykyisen Israelin valtion alueella. Mikko hämmästeli minulle tuon TV:stä esitetyn tieteellisen dokumentin jälkeen, että nyt vasta hänkin ymmärtää, että Raamatun kertomukset eivät olekaan mitään satua.

Tuo dokumentti sai vasta Mikon ajattelemaan enemmänkin Jeesuksen merkitystä.

Monet meistä suhtautuvat maailmaan siten, että vain se mikä voidaan todistaa tieteellisesti, voi olla totta. Jeesuksen elämä ja vaikutukset on todistettu tieteellisesti historian tutkijoiden, arkeologien ja yhteiskuntatieteilijöiden toimesta. Mikä sitten jää uskon osuudeksi? Mikä jää joulun salaisuudeksi, mysteeriksi? Vastaus on: Jeesuksen elämän merkitys.

Uskon asia on se, uskomme Jeesuksen olleen Ju-

malan Poika, meidän pahojen tekojemme ja ajatustemme sovittaja ja parantaja. Jumala on salaisuus. Jotakin mitä tiede ei voi selittää, ja mihin tieteen keinot eivät vielä riitä. Tiede on aina vajavaista, tälläkin hetkellä maailmankäytännöstä suurin osa on sellaista, mihin tieteen ei ole vastausta. Tiede muuttuu ajan myötä koko ajan. Vanhoja totena pidettyjä asioita osoitetaan epätodeksi tieteen kehittyessä. Uusia asioita paljastuu.

Tässä valossa on hyvä saada uskoa johonkin py-

syvään: Jouluna syntyvään Jeesus-lapseen, joka tuo meille valon talven pimeimpänä hetkenä. Uskalla tänäkin jouluna kokea salaisuus omalla kohdallasi todeksi: Anna Jeesuslapsen syntyä sydämeesi ja uudistaa mielesi. Yhä uudestaan, vuosisadasta toiseen, joulusta seuraavaan, Jeesus-lapsi tulee ja ottaa meitä pienellä kädellään kädestä kiinni. Jos vain annat luvan.

Harri Mölsä,
kanttori,
Alahärmä

Enkeleitä, onko heitä? Onhan heitä!

Syys-lokakuun vaihteessa luonnossa tapahtuu yleensä sellainen ilmiö, että luonnonvoimien on ikään kuin pakko näyttää voimansa monin kerroin suuremmilla kierroksilla. Niin tapahtui tänäkin syksynä. Olemme kauhistuneina katselleet tuhoja, jotka ovat meistä kauempana. Mutta täytyihän pieneenkin metsään merkki jäädä. Oli iso kuusi Virtaintien läheisyydessä. Koivu kauempana. Vaarin vanhin poi-

ka ehti käydä sahaamassa ne 34 cm pölkkyiksi. Oli lauantai- tai vaari-aiheinen päivä. Vaari lähti aamusta liikkeelle ja sai maitokärrylle koivunpölliä halkomispäälle. Suurimmat pölliä läpimitaltaan 40 cm. Vaarin piti ruokailun jälkeen jatkaa, mutta diabetes taas kerran aiheutti niin kovan väsymyksen, että oli jäätävä levolle. Muorikin vähän komensi tauolle ja sanoi vaarille, että kyllä muori ainakin yrittää. Kuusen pölliä olivatkin muoril-

le yllättävän painavia. Ei auttanut muu kuin käyttää erinomaisena apuna sellaiset konemiesten käyttämät hihnat, riitti kun sai yhden pölkyn kerrallaan hinatuksi tien varteen. Ei kulunut kuin parin pölkyn verran kun tumma auto pysähtyi, sieltä loikkasi iloinen nuori mies, hän antoi ystävällisen, mutta päättäväisen kehotuksen muorille: Nyt on huilautauko. Velipoikakin tulee kohta. Ja niin pölliä suorastaan lensivät tien-

varteen. Niin kaksi enkeliä, vaikka heitä odotti metsänhoitotyöt omilla mailloillaan, antoivat aikaansa Muorin ja Vaarin auttamiseen. Ei kukaan voi kuvitella kuinka iloisia ja kiitollisia Muori ja Vaari ovat näille tosi fiksuille enkeleille. Nyt joulukin on kovin lähellä, niin tässä samalla toivottamme paljon enkeleitä kaikkien tielle ja poluille.

Jouluterveisin
Muori ja Vaari

Seurakunta investoi Kuruunkin

Juhani Latoniemi

Kurun Lehti

Ylöjärven seurakunnan kirkkovaltuusto hyväksyi kokouksessaan 15. joulukuuta ensi vuoden talousarvion. Talousarviossa seurakunnan toimintamenot tulevalle vuodelle ovat 6,3 miljoonaa euroa, josta henkilöstökulut ovat huomattavin menoerä (61 %). Budjetti on karsintaohjelman jälkeen tasapainotettu niin, että se ei ole ali- eikä ylijäämäinen.

– **Talousarvio** on paluuta normaalille toimintatasolle tiukemman vuoden jälkeen, toteaa talousjohtaja Sointu Kaikkonen. Merkilepantavaa taloustilanteessa on se, että seurakunnalla ei ole lainaa.

Vuodelle 2011 suunnitellut investoinnit ovat mallitilliset, kokonaisuudessaan 319 000 euroa.

Suurin investoinneista on Viljakkalan kirkon ulkomaalaus. Kurun kappeli-

seurakunnan alueella rahaa on varattu Tammikankaan hautausmaan yleisilmeen parantamiseen, Aurejärven kirkon lämmitysjärjestelmään, Kurun seurakuntatalon piharemonttiin ja Lammasniemen lämminvesivaraajan uusintaan. Kokonaisuudessaan lähivuosina keskitytään investoinneissa muutenkin pääasiassa kiinteistöjen korjaukseen ja huoltoon.

Toiminnallisesti Ylöjärven seurakunnassa jatketaan hyväksi havaitulla perustalla. Laadukkaasti hoidetulla perustoiminnalla kohdataan laaja joukko ihmisiä eri elämäntilanteissa. Erityisinä painopisteinä säilyvät jatkossakin lapsi-, nuoriso- ja perhetyö.

– **Keskeistä** on, että muutosten ja epävarmuuden keskellä seurakunta entistäkin selkeämmin tiedostaa hengellisen tehtävänsä, painottaa kirkkoherra Risto Takkinen.

Kirjaston ilmoitustaululle uusi paikka

Kurun Lehti

Kirjaston parkkipaikalla sijaitseva vanha ja huonokuntoinen, kaikkien kunta-laisten käytössä oleva ilmoitustaulu puretaan ja uusi asennetaan kirjaston seinään.

Kuru-neuvosto esitti taannoisessa kokouksessaan Ylöjärven kaupungin tilakeskukselle taulun siirtoa. Esityksen jälkeen Jukka Nurmi tilakeskukselta kävi tutustumassa tilanteeseen yhdessä kirjastonhoitaja Päivi Huhdan kanssa. Eri sijoitusvaihtoehtoja punnittiin kirjaston sisällä ja ulkopuolella, samoin pohdittiin vanhan taulun mahdollista kunnostamista. Lopulta päätettiin kuitenkin vaihtoon, jota myös kirjaston remonttia suunnitellut arkkitehti oli aikoinaan ehdottanut. Sen mukaan sopiva paikka ilmoitustaululle on ulkona, sisäänkäynnin oikella puolella sijaitsevan luiskatasanteen kohdalla.

Arkkitehdin alkuperäisen ehdotuksen mukaan taulu pitäisi kiinnittää vanhan kunnantalon keltaiseen rapattuun seinään. Paikka on sateelta suojassa sisääntulokatoksen alla, joka on valaistu ja lisäksi ilmoitukset olisivat luettavissa myös viikonloppuisin sekä iltaisin, jolloin kirjasto on kiinni. Kurussa nykyään perin tärkeä valvontakin toimii sikäli, että suoraan taulun yläpuolella on valvontakamera.

Myös kyseisen vaihtoehdon kustannukset ovat kohtuullisen pienet.

Asiasta keskusteltiin vielä työnjohtaja Kimmo Rajalan kanssa, minkä jälkeen päätökseksi tuli, että taulu asennetaan kiinteistön seinään ehdotetulle paikalle.

Ilmoitustaulu asennetaan uudelle paikalle kaupungin toimesta tammikuun aikana. Samalla vanha ilmoitustaulu parkkipaikalta puretaan.

Mistä kirjoitimme 2010?

Kurun Lehti

Jouluruokia sulatella ja uuteen vuoteen valmistautuessa voi myös harrastaa pientä aivojumppaa. Sitä varten julkaisemme nyt kilpailutehtävän. Vieläkö muistat lehtemme vuoden 2010 numeroissa olleet jutut, joihin kysymykset liittyvät? Voit lähettää vastauksesi sähköpostilla osoitteeseen toimitus@kurunlehti.fi, postittaa ne osoitteella Kurun Lehti PL 22, 34301 Kuru tai tuoda ne suoraan toimitukseen. Eniten oikeita vastauksia saaneiden kesken arvomme tavarapalkintoja.

1. Tammikuussa kerroimme Katri Halttusen nimityksestä hankkeen "Samassa veneessä yhdessä eteenpäin" vetäjäksi. Hankkeesta on kysymys

a) Näsijärven veneilyreitien uudelleeniitoituksesta
b) Kurun alueen jokien ja purojen raivauksesta veneily- ja melontakäyttöön
c) Ylöjärven kaupungin maaseudun kehittämistä
d) Kurun kirkkoveneen peruskunnostuksesta.

2. Helmikuussa uutisoimme Kurussa järjestetystä urheilutapahtumasta, jossa oli mukana 58 kilpailijaa seitsemässä eri sarjassa. Tapahtuma oli

a) Kurun ympärihiito
b) Moottorikelkkojen Pohjanmaa-cupin osakilpailu
c) Keihäsjärven ympäriluis-

d) Pilkkiönginnan Kurun mestaruuskilpailu.

3. Maaliskuussa kerroimme "Missä hän on nyt" -palstalla Hannu Maijalasta, joka on syntynyt Lempäälässä, vaikuttanut kuusi vuotta Kurussa keskeisessä asemassa ja muuttanut siten Urjalaan. Maijala toimi aikoinaan Kurussa

a) Rehtorina
b) Kunnanlääkärinä
c) Kunnanjohtajana
d) Apteekkarina.

4. Huhtikuussa lehti ilmensi mm. aprillipäivänä. Aprillijuttumme kertoi

a) Kivikautisen asuinpaikan löytymisestä Niemikylästä
b) Ylöjärven liittymisestä Tampereeseen
c) Lossiyhteydestä Kurusta Muroleeseen
d) Keihäsjärven valjastamisesta kokonaisuudessaan kalanviljelyyn.

5. Toukokuussa kerroimme melojaporukan koskenlaskuseikkailusta Haukkajokella. Haukkajoki oli esillä toisessakin jutussa, jossa kerrottiin Mauri Kuivasniemen hieman tavanomaista harvinaisemmasta saaliista. Saalis oli

a) Kanadanmajava
b) Kuha-ahven eli kuhan ja ahvenen risteytymä
c) Ennätyskokoinen puronieria
d) Ankerias.

6. Kesäkuussa esittelimme ainutlaatuisen museon, jonka yli 10.000 esineen kokoelmassa on mm. entisaikojen työkaluja, koneita, laitteita ja maanmuokkausvälineitä. Museo on

a) Pohjois-Hämeen määmiesmuseum
b) Ylöjärven työväenmuseum
c) Toikon yksityismuseum
d) Pirkanmaan talonpoikaiskulttuurimuseum.

7. Heinäkuussa esittelimme Itä-Aureessa asustelevalle, Suomen parhaimmaksi noteeratun shire-rotuun kuuluvan oriin Noble Art-hur ja kerroimme samalla shire-rodun hevosten erityispiirteistä. Mikä se on?

a) Se on erittäin pieni ja ketterä ja soveltuu erityisesti lapsille
b) Se on maailman suurin hevonen, säkäkorkeus jopa 2 metriä
c) Se on yleisin Suomessa ravihevosenä käytettävä hevosrotu
d) Shire-hevosilla on voitettu kaikki Suomen arvokisamitalit ratsastuksessa.

8. Elokuussa kerroimme Evolla järjestetystä jättimäisestä Kilke-tapahtumasta, jonka tuhansien osallistujien joukossa oli myös useita kurulaisia. Tapahtuma oli

a) Suomen partioliikkeen 100-vuotisjuhlavuoden suurleiri
b) Kilpakkentien kertomaa – suomalainen olympiaurheilu 100 vuotta.
c) Suomen kiviteollisuuden 100-vuotisjuhla
d) Suomalaisen metsäopetuksen 100-vuotisjuhla.

9. Syyskuussa muistelimme kurulaisille nuorille 70- ja 80-luvulla järjestettyjä leirimatkoja ympäri Eurooppaa ja jopa Pohjois-Amerikkaa. Nuorisoleirejä

kutsuttiin

a) Fonda-leireiksi
b) Bronson-leireiksi
c) Nicholson-leireiksi
d) Lucky Luke -leireiksi.

10. Lokakuussa kerroimme palkinnosta, jonka saivat Tampereella ravintola Rusthollissa pidetyssä tilaisuudessa Heikki Raivio Ruovedeltä, Tiina ja Heikki Mänistö Kurusta sekä Juhani ja Jorma Käpää Kuhmoisista. Palkinto oli

a) Vuoden saunoja
b) Vuoden kuntourheilija
c) Vuoden yrittäjä
d) Vuoden harrastajataiteilija.

11. Marraskuussa kerroimme Kurun itsenäisyyden muistomerkin paljastamisesta. Muistomerkki on valmistettu

a) Kurun vanhimman kivilouhimon portinpylväänä toimineesta graniittijärkäleestä
b) Kurun vanhan Seuratalon raunioista tulipalon jälkeisen talteen otetusta kannatinhirstestä
c) Myrskyn katkaiseman itsenäisyyden kuusen tyvihirstestä
d) Parkkuun vanhan koulun tulipalossa säilyneestä kattohirstestä.

12. Joulukuussa kerroimme kurulaisen Pekka Lepistön erikoisesta matkasta. Hän oli lähdössä

a) Valaanpyyntialuksen mukana eteläiselle Atlantille
b) Joulupukiksi Kiinaan
c) Tutkimusretkikunnan mukana pohjoisnapajätkiköille
d) Retkioppaaksi Siperiaan.

Joulukransseilla matkoille

Juhani Latoniemi

Sirkka Särkijärvi lienee tuttu ainakin vanhemmalle kurulaisväestölle. Aikanaan Osuuskaupan ja Salen kangasosastoilla palvelleet Särkijärvi piti myös omaa lahjatavaraliikettä.

Työuran jälkeen ja jo sen aikana lasten ollessa vielä pieniä, Särkijärvi kiinnostui keräämään erilaisia luonnonantimia jatkojalostukseen.

– Kolmisenkymmentä vuotta olen näitä kransseja ja joulukoristeita askarrellut. Aluksi ilahdutin ystäviäni ja tuttuani omatekoisilla joulukoristeilla. Siitä seurasi, että lähdin niiden kanssa lopulta toreille ja markkinoille, muistelee Sirkka Särkijärvi joulukranssituotantonsa alkuvaiheita.

– Tein niitä myös lasten koululle joulumyyjäisiin. Tykkään metsässä liikkumisesta, sieltä saa kaiken-

laista, tilittää Särkijärvi. Joulukranssien ja koristeiden lisäksi Särkijärvi tekee mehuja ja hilloja vaikkapa karpaloista.

Nyt Sirkka Särkijärvi on ahkeroinut jo kauan keräten ja sitoen. Hänen kaksionsa keittiön pesupöydälle peiteltiin päälle syntyy kätevästi kotiverstas, jossa kaikki on lähellä. Pöydän peittämiselle on hyvä syy. Havunneulaset ja roskat eivät tuki viemäriä, vaikka niitä joskus löytyy jopa sängystäkin.

– Työ on tämmöistä pyörittelyä, mutta näkee-pä samalla omien käsiensä saavan jotain aikaan. Samalla tämä on hyvää terapiaa, summaa Särkijärvi.

Nykyisin Sirkka Särkijärvi sanoo kartuttavansa "kranssitehtaansa" tuotoilla vuosittaista matkakassaansa. Hän on reissannut paljon lastensa ja ystäviensä kanssa ympäri maailmaa aina Islantiin saakka.

Sirkka Särkijärven kranssitehtaassa syntyy kranssien lisäksi kauniita joulukoristeita.

MAAILMAN LAIDALTA

Menikö pipariksi?

Kauan sitten nuorena miehenä jouduin tilanteeseen, että oli joulutuloa ja tarvittiin jouluruokia, kuten porkkanalaatikkoa. No tähän nyt on vuosittain toistuva juttu kristillisessä maanpiirissä, mutta nyt oli niin, että minun piti valmistaa näitä laatikoita ja rosolleja, kinkkuja ja ties mitä lanttuhautoja.

Järjestyhän sitä silliä ja muuta, kaupat olivat jo siihen aikaan niin hyvin varustettuja, että eineksiä oli mukavasti tarjolla. Kinkkuhan nyt paistuu uunissa omia aikojaan, vaikka ei joka vuosi kuuntelisiakaan radiosta niitä aatonaaton kinkunpaisto-ohjeita.

Porkkanalaatikon päätin valmistaa itse, koska kaupantekijä on riisiryyniä, jotka eivät siihen kuulu, sanoivat tv-kokit Kakkonen ja Kolmonen televisiossa mitä sanoivat. Riisipuuro on asia erikseen, riisipuuroon riisiryynit kylä kuuluvat.

Meillä oli kotona siihen aikaan, ja voi olla vieläkin, käsin väännettävä Moulin-Grater -niminen mylly, jo-

hon saattoi vaihtaa erikoisilla reijillä varustettuja levyjä, ikään kuin lävikköjä, joiden läpi hienonnettava vihannes puristettiin propellilla, jota käsikäyttöisellä veivillä pyöritettiin. Tässä veivissä oli punainen puumokkula kädensijana.

Porkkanat menivät hienoksi ja muitakin aineita, osasta salaisia, sekoitettiin muusin jatkoksi ja välttämättömiksi lisäosiksi. Seos siirrettiin kauhalla vuokiin, pinta muotoiltiin hienosti aaltoilevaksi lusikalla ja siihen ripoteltiin kanelia ja laatikot tungettiin uuniin ja otettiin tarpeellisen ajan kuluttua pois.

Tuli aattoilta ja sen protokollan mukaisen jouluaatonaaton aika. Ruoka kelpasi kansalaisille, olin hyvällä mielin, kun kaikkea kiiteltiin, sitä porkkanalaatikkoa. Ruokaa jäi aterian ylitse, jopa niin, että sitä syötiin väliviikolla ja vielä Uudenvuoden aattonakin, ja alkoi tuntua, että alkaa taas riittää näitä lajeja, suurimmalta osin koko vuodeksi.

Ei se juttu vielä tässä ol-

lut.

Tilannehan oli sellainen, että kotitalon uuneissa oli 1970-luvun alussa kovin suosittu sähkövastukset, sormenpaksuisesta raudasta väännetyt, hiukan televisioantennin näköiset hökötykset. Nyt, joskus kevättälvella, joku sanoi, että tuvan uunin vastushäkkyrä oli vinossa, sen alla nähti olevan jotakin. No, äkkiä hän se oli tutkittu.

Esine oli yksi niistä porkkanalaatikkoropeista. Laatikko ropeen sisällä oli paistunut ja palanut umpimustaksi hiileksi, joka painoi selvästikin vähemmän kuin ei mitään. Oli kylässä juuri naapurin mies, metsäalan mies, mutta selvillä uudemmistakin astrofysiikan virtauksista. Hän punnitsi mustaa porkkanalaatikkoa kädessään, pärähti tyypillisen naurunsa ja sanoi:

– Tämähän on se musta aukko nyt ilmielävänä! Mutta pääasia on, että joulu ei mennyt pipariksi. Eikö vaikka niin?

Esko Heikkilä

TAPSA TIETÄÄ

Kysymys: Onko tietoa vanhoista joulunvietto-tavoista Kurussa?

Vastaus: Löysin sattumalta vanhan kirjoituksen, jossa kerrotaan joulunviettoista Kurussa 1800-luvun puolivälissä:

Jouluyö ennen valvottiin. Useimmiten oli miesväki kyllä sammunut sahadin, tai niin kuin silloin sanottiin "vaarinkaljan" vaikutuksesta joulupahnoille. Kalja oli naisväen tekemää. Sitä sai naisväeltä ostaa, isännät antoivat ilman. Jouluntienoot kuljettiin kaljapaikkain väliä ja luitettiin. "Tapantipukki" kulki kylällä hevosella ajaen kerjäten sahtia isoon leiliin. Tapantipukki oli puettu niin, että sillä oli viikatevarret sarvina ja pälsiröökön turkkina, lisäksi oli tekoparta. Jos sahtia saatiin, se juotiin joukolla, joka seurasi pukkiä. Jos ei ollut sahtia, taloissa pidettiin viinaryppyä varalta.

Aattopäiväsaunasta tultua syötiin kynttilän valossa jouluaateria. Se käsitti sianlihaa runsaasti, lisäksi oli perunakeittoa ja maitoa, jota oli syksystä asti säilytetty jäädytettynä, lehmät kun olivat talvella ehtyneinä. Samoin säily-

tettiin piimää. Jouluvelli oli tehty ohrista, jotka oli silmuraulalangalla jyvistä huumassa hakattu. Ohrat oli ensin kastettu, että kuoret lähtevät niistä helpommin. Myöhemmin tulivat jouluruokina käytön livekala ja rievä. Kun oli syöty, veisattiin kiitosvirsi.

Kaikki olivat puhtaissa vaatteissa. Puhtaat alusvaatteet annettiin aattona ja miesväki sai jouluksi uuden paidan. Useimmat äidit osasivat ommella. Kangas oli neliniitistä ja siinä oli tappurainen kude ja ai-vinainen loimi.

Joulukuusta ei ollut, sen sijaan lattialle oli levitetty olkia. Nuoret peuhasivat ja leikkivät oljilla. Leikeistä tavallisin oli "suutarin silmän puhkaiseminen". Siinä kisailijoita oli kaksi. Toinen asettui selin oljista kyhättyyn kekon päin, jota hän yritti sohaista kepillä kuumoon jalkojensa välistä. Toinen taas oli selin kumpuniinsa tyrkkien sohijan keppiä sivuun. Yleinen leikki oli myös sormuksen kätkeminen.

Jouluaamuna lähdettiin aikaisin kirkkoon, mikä mil-läkin senaikaisella kulku-neuvolla. Hevosmiehillä oli

kilpa-ajo mennen tullen. Kaikki eivät päässeet kirkkoon ja he kokoontuivat kuulemaan tekstiä talon pirttiin ja samalla laulettiin jouluvirsiä. Kirja oli lainattu kirkon sakaristossa olevasta kirjastosta, jota lukkari hoiti.

Juoppoudella oli joulutavoissa suuri jalansija. Niin oli ollut jo entisillään sukupolvilla ja saattoipa hengenmiehetkin ottaa vaarinkaljaruokaa, mikä hoidettiin sitten pitämään metkoja saarnoja. Monien miespolvien ajan kerrottiin Kurussa kirkossa pidetystä joulusaarnasta näin (varmaankin ajan saatossa paljon muuttuneena):

"Armo ja rauha teille te Kurun sikkurit ja Aureen pukit. Kysyn teiltä, mitä varten olette tulleet tänä varhaisena talviaamuna tänne Herran temppeleihin. Oletteko tulleet tänne etsimään sitä äsken syntynyttä Jeesus-lasta vai oletteko tulleet katselemaan näitä kynttilätuikkusia, te, jotka syötte ylenpalttisesti sianlihaa, ajatte sitä syntistä sikaa sisäänne kuin mitkään Pertunpäivän aikaiset pukit ja pässit?" Tämän enempää ei ole saarnasta säilynyt.

Kirjasto toivottaa Rauhallista Joulua ja Onnea vuodelle 2011!

P.S. Kiitos kaikille joulukuunaamme äänestäneille.

Jouluks pitteä soaha akka vaik lepäst.

Sakkola

Hyvää ja Iloista Joulua Ystäville!

Toivottaa Eira ja Pipsa

Toivotamme kaikille faneillemme totista ja poikamaista joulua!

Totiset Pojat

Rauhallista Joulua ja Toivonkasta Uutta Vuotta 2011

sukulaisille ja ystäville
Toivottaa: Vera ja Heidi
Anttilan perhe

Iloista Joulua ja menestystä tulevalle vuodelle ystäville ja yhteistyökumppaneille

toivottaa
Kati ja Sami Vähä-Haukijärvi perheineen

Forestek Oy

Kiitokset kuluneesta vuodesta.

Toivotamme JOULUN AIKAA RAUHAISAA ja OLKOON ALKAVA VUOSI TÄÄ TÄYNNÄ ILOA JA ELÄMÄÄ!

JussiMatti ja Kivimäen Taksi&Bussi psta Kaija ja Jorma

Kurun Sähköasennus Oy

kiittää asiakkaita kuluneesta vuodesta ja toivottaa **Hyvää Joulua sekä Onnellista Uutta Vuotta!**

Toivotamme Iloista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

Kiitos ikkunaamme äänestäneille!

Kurun Profitimi Oy

Susku ja Mari
(P.s. myös somistuspalveluna)

Jepeltä hau hauskan joulun toivotus!

Rauhallista Joulua ja Onnea vuodelle 2010!

Orake Oy
Ilkka Ojanen

Toivotamme jäsenillemme ja tukijoillemme JOULURAUHAA sekä ONNEA ALKAVALLE VUODELLE!

Kurun Sotaveteraanit ry

Kiitokset kaikille asiakkaileni kuluneesta vuodesta.

Toivotan Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta vuotta teille kaikille!

Rauno Vastamäki

KURUN PIENTEKONHUOLTO

Kurun käsityö- ja kivipuoti kiittää asiakkaita ja yhteistyökumppaneita kuluneesta vuodesta sekä toivottaa

Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2011!

Aila ja Jarmo
Liike suljettu 25.12.-6.1.

Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta 2011!

Eläkeläisten Kurun yhdistys

Asiakkailleni kiitos kuluneesta vuodesta!

Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

Parturi-Kampaamo Mirva Inkinen
Mäkikuja 1, Kuru, Puh. 03 473 3143
Lomailen 23.12.2010-3.1.2011

Hyvää Joulua ja Rauhallista Uutta Vuotta!

Kurun Eläkkeensaajat

Rauhallista Joulua ja Onnekasta Uutta Vuotta!

Ahti, Mari ja pojat

Taas kaikki kauniit muistot

Kyösti Aalto

Jouluiset muistot tulvah-
tivat jokaisen läsnäolijan
mieleen viime perjantaina,
kun perinteinen Leena Ri-
himäen ja Ahti Niemisen
joulukonsertti Helena Kalli-
on tyylikkäällä ja sävyk-
käällä säestyksellä kuultiin
seurakuntatalolla. Ohjelma
koostui tällä kertaa pelkäs-
tään suomalaisten säveltä-
jien ja sanoittajien teoksis-
ta ja osa kappaleista oli li-
säksi harvemmin kuultuja.
Salin täyteinen yleisö sai
nauttia muun muassa
Hannikaisen, Merikannon,
Madetojan ja tietenkin Si-
beliuksen iki-ihanista me-
lodioista, joiden jouluisen
tunnelman takaavat suo-
malaisten runoilijoiden kut-
ten Leinon, Topeliuksen ja
Kyösti Larssonin eli Larin-
Kyöstin jouluiset tarinat.

Leena Riihimäen kaunis,
koulutettu mezzo-sopra-
no sopii hienosti tunnel-
mallisen musiikin esittämi-
seen. Huomio kiinnittyi
useammassakin kappala-

Ahti Niemisen, Leena Riihimäen ja Helena Kallion joulukonsertissa kuultiin suomalaisia sävellyksiä.

leessa siihen, kuinka lähes
alttomaisen kuulaasti Lee-
nan ääni soi myös alarekisterissä.
Etenkin Merikannon
lauluissa ääni soljui
leikkitelevän helposti ja
klassisemmissa kappaleis-
sa puolestaan korostui lau-
lajan ylevä herkkyys. Nau-
tittavaa oli myös hänen
selkeä artikulointinsa tal-
visten tarinoiden tulkin-
noissa.

Ahti Nieminen on onnek-
si toipunut alkutalven pa-
hasta flunssasta ja kaikille
kurulaisille perin tuttu te-
nori oli jälleen oivallisessa
vireessä. Soolo-osuudet
sujuivat korkeampienkin
äänialojen osalta otsaa ry-
pistämättä ja kuulijat sa-
attoivat suurella tyydytyksel-
lä seurata Ahdin hienova-
raisilla äänensävyillä ja
eleillä tehostettuja esityk-
siä. Ilta huipentui Leenan
ja Ahdin duettona esittä-
mään ja odotettuun Sylvi-
an joululauluun, joka vii-
meistään herkisti karuim-
mankin kuuntelijan mie-
len.

Kuusijuhlissa

Kyösti Aalto

Keihäslahden koulun juh-
lasali oli ääriään myöten
täynnä koululaisia, heidän
perheenjäseniään ja var-
sinkin jouluista tunnelmaa,
kun koulun syyslukukau-
den päättävää kuusijuhlaa
vietettiin viime maanan-
tai-iltana. Koulun meneil-
lään oleva remontti oli ra-
joittanut ohjelman harjoit-
usmahdollisuuksia, eikä
lisääntyneen oppilasmää-
räänkään vuoksi ollut mah-
dollista järjestää niin, että
kaikki oppilaat olisivat

päässeet esiintymään.
Niinpä oli päädytty näppä-
rään ratkaisuun.

– Joulujuhlissa esiinty-
vät tänään ensimmäisen,
kolmannen ja viidennen
luokan oppilaat, ja ensi ke-
vätjuhlassa puolestaan ne
luokat, jotka eivät tänään
voi esiintyä, kertoi Keihäs-
lahden koulun vt. rehtori
Anu Raatikainen.

Ohjelmassa oli laulua ja
soittoa, ekaluokkalaisten
kuvaelma, lausuntaa sekä
tietysti tontuilla roolitettuja
joulunäytelmiä peräti kak-
sin kappalein.

Ekaluokkalaisten esittämä joulukuvaelma.

Uudenvuoden yö on enteiden aikaa

Kari Rönkä

Uuden vuoden alkaminen
tammikuun alusta tuli Suo-
messa käytännöksi vasta
1500-luvun puolivälissä. Si-
hen asti vuoden vaihtumis-
ta oli juhlittu kekrinä, kun
syystyöt oli saatu valmiiksi.
Uuden vuoden alkamiseen
on kuitenkin muinaisista
ajoista alkaen aina liitetty
vahvasti tulevan vuoden
enteet, joita haettiin esille
monin eri konstein.

Nykypäivään asti on elä-
nyt vanha tapa tinan vala-
misesta uudenvuoden
yönä. Kauhassa liedellä
sulatetun ja vesiämpäriin
kaadetun tinamöhkäleen
muodoista luettiin sitten
enteitä alkavalle vuodelle.
Jos tinan pinnassa oli
pientä röpölää, se merkitsi
rahaa. Vastaavasti pyöreät

säkkimäiset kuviot mer-
kitsivät hyvää viljavuotta
ja mustat läikät surua. En-
teitä haettiin myös tina-
möhkäleen varjokuvasta
seinällä.

Kustaa Vilkun mu-
kaan tinan valaminen teh-
tiin arvojärjestyksessä, en-
sin talon isännälle, sitten
emännälle ja edelleen yksi
kerrallaan, kaikki nimeltä
mainiten, koko talonväel-
le. Lopuksi vielä valettiin
yksi tina maanhaltialle,
jotta nähtiin, olisiko haltia
suojea taloa kohtaan.

Enteitä luettiin monella
muullakin keinolla. Vilku-
nan mukaan aikoinaan oli
hyvin laajalle levinnyt
tapa, jossa asetettiin pöy-
dälle kaksi peiliä vastak-
kain ja niiden väliin peili-
en reunojen kohdalle kak-
si kynttilää. Näin peiliin
katsoja näki äärettömyyk-

siin ulottuvan kynttiläku-
janteen. Keskiyöllä pime-
ässä huoneessa peiliin
katsova neito näki sitten
kujanteessa haaveidensa
ritarin piirteet.

Hupaisimmasta päästä
enteiden lukua on Vilkun
kuvailema tapa käyttää si-

kaa ennustajana. Nuori nei-
to meni uudenvuoden
yönä pahnin ovelle ja ky-
syi, pääsisikö hän alkavana
vuonna naimisiin. Jos sika
röhkäisi, häät olivat tiedos-
sa, muuten pitäisi sulhoa
odottaa vielä ainakin seu-
raavaan vuoteen.

*Kiittää kuluneesta vuodesta sekä
toivottaa Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

23.12. palvelemme 8.30–17.00
Jouluaaton ja -pyhät apteekki on suljettu

Kurun Apteekki
Kauppatie 10, Kuru,
puh. 03 473 3239

*Toivotamme kaikille
yhteistyökumppaneillemme
Lämmintä Joulua ja
Menestyksellistä Uutta Vuotta!*

Kurun Hakelämpö Oy

**Rauhallista Joulua ja
Onnea Vuodelle 2011!**

Toivottaa
Veljekset Lahdenperä Oy perheineen

*Toivotamme asiakkaillemme
Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta!*

Kurun Kuntoutus Helena ja Jukka Sihvonen

*Hauskaa Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

Kurun Yrittäjät ry

*Kuluneen vuoden yhteistyöstä kiittäen toivotamme
Hyvää Joulua ja
menestystä vuodelle 2011!*

**Rakennustyö
H. Männistö Oy**

*Kiitokset asiakkailleni ja
Hyvää Joulua ja
Onnea Uuteen Vuoteen!*

OSIS+

Parturi-kampaamo Sirpa Orrenmaa

*Kiitokset asiakkaillemme ja
yhteistyökumppaneillemme
vuodesta 2010.*

**Rauhallista Joulua sekä kaikkea hyvää
vuodelle 2011.**

**H AUTOYHTYMÄ
HAAVISTO**

KURUN KAPPELISEURAKUNTA

KURUN
KAPPELISEURAKUNTA

JOULUAATTO pe 24.12.

- Joulurauhan julistus Piian Tuvalla klo 10.00.

- Aattohartaus Länsi-Teiskon kirkossa klo 13.00. Mikkola, Multanen.

- Aattohartaus Aurejärven kirkossa klo 15.00. Mikkola, Multanen.

- Aattohartaus Kurun kirkossa klo 16.30. Mikkola, Multanen.

JOULUPÄIVÄ la 25.12.

- Joulukirkko Kurun kirkossa klo 7.00. Mikkola, Multanen.

- Joulukirkko Aurejärven kirkossa klo 9.00. Mikkola, Multanen, Aurejärven lauluryhmä.

TAPANINPÄIVÄ su 26.12.

- Ehtoollisjumalanpalvelus Länsi-Teiskon kirkossa klo

10.00. Järnvall, Multanen.

Ti 28.12. Enkelikirkko Kurun kirkossa klo 18.00. Viattomien lasten päivä. Haavisto, Multanen.

Pe 31.12. Uudenvuoden aaton ehtoollisjumalanpalvelus Kurun kirkossa klo 17.30. Mikkola, Oksavuori.

La 1.1. Uudenvuodenpäivän sanajumalanpalvelus Kurun kirkossa klo 10.00. Mikkola, Multanen.

Su 2.1. Ehtoollisjumalanpalvelus Kurun kirkossa klo 10.00. Riuttala, Multanen.

Ke 5.1. Pentti Tynkkysen konsertti PERUTTU! Siirretty toiseen ajankohtaan.

To 6.1. Ehtoollisjumalanpalvelus Kurun kirkossa klo 10.00. Loppiainen. Sihvo, Multanen.

**Joulun Rauhaa ja
Siunattua Uutta Vuotta 2011**

www.ylojarvenseurakunta.fi

MUISTILISTA

Kurun MLL: Enkelikirkko 28.12. klo 18. Harjoitukset klo 17, ilmoittautumiset Seijalle puh. 040 526 2777

Eläkeliiton Kurun yhdistys: Muista ilmoittautua Hämeenkyrön Nuuttijuhlaan 30.12. mennessä Eskolle, puh. 041 503 6536.

Ylöjärven AVH-aluekerho kokoontuu tiistaina 4.1.2011 klo 17 Keihäsniemen palvelutalo, Keihäsniementie 12, Ylöjärvi.

Totiset Pojat harjoitukset ti 4.1.2011 klo 17.30. Esiintyminen la 8.1.2011.

MTY Silmun pakkaamaa EU-ruokaa kuten näkkileipää, jauhoja ym. säilyvää on vielä jakamatta. Jaamme sitä keskiviikkona 29.12. klo 15–17 Myllymäentiellä 2 C 1 rivitaloasunnosta. Voit myös soittaa p. 040 358 0068/Pirkko ja tiedustella kuljetusta tai sopia muusta ajasta.

Ylöjärven 4H-Yhdistys: Kerhot ala-asteikäisille alkavat loppiaisien jälkeen viikolla 2.

Kurun kokki- ja puuhakerho, Nuorisotila Nuokku, Kauppatie 7-9 maanantaisin klo 17–19. Länsi-Teiskon 4H-kerho, Länsi-Teiskon rukoushuone tiistaisin klo 16.30–18. Lisätietoja www.4h.fi/ylojarvi tai 4H-toimistolta p. 045 112 7074 tai 050 411 2388.

PÄIVÄN KIERTO Kurun horisontin mukaan

Tänään: Senni

Aurinko nousee 9.48 ja laskee 15.00

Pe Aatami, Eeva, Eevi, Eveliina 9.48 ja 15.01

La Joulupäivä 9.48 ja 15.02

Su Tapaninpäivä, Tapani, Teppo, Tahvo 9.48 ja 15.03

Ma Hannu, Hannes, Hans 9.48 ja 15.04

Ti Viattomien lasten päivä, Piia 9.48 ja 15.05

Ke Rauha 9.48 ja 15.06

To Taavetti, Taavi, Daavid 9.48 ja 15.08

Pe Uudenvuoden aatto, Sylvester, Silvo 9.47 ja 15.09

Eugenia, kreikankielessä korkeasukuinen, muovautui Suomen karjalaisilla alueilla kotoiseksi Senniksi. Kaunisointinen nimi on jäänyt meillä melko harvinaiseksi, vaikka almanakkaan se ilmestyi vuonna 1950.

Väestörekisteriin on merkitty vuoden 1899 jälkeen 2127 Senniä.

**Kurun Lehti ilmestyy seuraavan kerran
keskiviikkona 5.1.2011.
Aineistot ma 3.1.2011 aamupäivään mennessä.**

Mökkit nukkuu lumiset,
nukkuu hankitanteret,
tuikkii taivaan tähtivyö –
pyhä, nyt on jouluyö.

Eino Leino

Juhani Latoniemi

Hiljaisuuden voimaa

”Rauhallista joulua!” toivotaan niissä monissa kortteissa, jotka kotien postilaatikkoihin kolahtavat. Toivotuslause on joulun yksi tunnuslauseista. Toivotukseen kätkeytyy viesti siitä, että rauha on tavoiteltavaa ja jotakin erityisen hyvää. Se sisältää myös ajatuksen siitä, että aina ja kaikkialla ei ole rauhaa, joten siitä pitää aivan erityisesti mainita. Rauha on suomalaisessa kristillisessä jouluperinteessä liitetty joulun sanomaan hiljentymiseen. Itse ajattelen, että meistä jokainen tarvitsee rauhaa, rauhoittumista ja hiljentymistä

tä aika ajoin. Ei ainoastaan jouluna. Tarvitsemme kuitenkin erityisesti joulunaikeita kehoituksia rauhoittua ja pysähtyä hiljentymään. Valitettavan harvoin tapaa joulun alla rentoutuneita joulun valmistelijoita. Useimmilla on stressi ja kiire leipoa, ostaa lahjoja, siivota, viedä joulutervehdyksiä tai tehdä joulukortteja.

Joulun juhlintaan liittyy paljon perinteitä. Kullakin ihmisellä, perheellä ja suvulla on omat perinteensä, joiden mukaan joulunajan ja -juhinnan halutaan ja odotetaan menevän. Ke-

hotan pysähtymään ja miettimään, ovatko perinteet, ja odotukset niiden toteutumisesta realistisia, stressittömiä ja tavoiteltavia. Olisiko tilanteeseen muita vaihtoehtoja?

Pimeimpänä vuoden aikana ihmisen voimat ovat vähimmillään. Valoisa, tehokkaan työn aika on lyhyt ja pitkä pimeä vaatii nukkumaan tavallista pidempää yönä. Jaksamisella on rajat, joita kuuluu ja saa kuunnella. Luontokin lepää talviaikana keräten voimia seuraavaan kasvukauteen. Ihmisten tulisi ottaa mallia tästä. On turha yrittää tais-

tella luonnon lakeja vastaan.

Mikäli jouluvalmistelut ja pimeä kausi ovat vieoneet voimia, on hyvä lähteä luonnon helmaan elpymään ja rauhoittumaan. Tutkimusten mukaan luonnossa oleminen laukee stressiä, rauhoittaa ja lisää positiivisuutta. Talvisen luonnon erityisteho perustuu sen hiljaisuuteen. Hiljaisuus rauhoittaa ja antaa lisävoimia arkeen. Stressivapaata ja rauhallista joulun aikaa itse kullekin!

Suvi Saarinen

Parasta ennen joulua

Entisaikoina elämä oli monella tapaa erilaista, kuin nykyään. Työtä oli paljon ja se kaikki tehtiin käsin. Tekemistä riitti niin tallissa, navetassa, pellolla kuin keittiössäkin. Silloin ihmisillä oli myös monenlaisia apureita, eihän kaikki työt muuten olisi tulleet tehtyä. Pieniä auttavia käsiä oli useissa paikoissa pitkin pihapiiriä. Tontut nimittäin asuivat hyvin tiiviisti ihmisten kanssa. Jokaisessa rakennuksessa oli yksi tai useampi tonttu hoitamassa tärkeitä tehtäviä. Varsinkin joulun alla puuhaa riitti jokaiselle talon asukkaalle, niin suurelle kuin pienelle, kun talon väki laittoi parastaan.

Tallin ja navetan tontut huolehtivat eläinten erityisen hyvästä voinnista antamalla ylimääräistä ruokaa ja vaikkapa sukimalla

hevosia ja kampaamalla niiden jouhet suoriksi. Joskus tonttu saattoi jopa laittaa pellolla raskasta työtä tehneiden eläinten hantään soman palmikon. Saunatonttu oli elintärkeä. Ilman hänen apuaan olisi varmasti palanut sauna jos toinenkin. Ja saunan ollessa tärkeä monessa toimesta, olisi sen palaminen ollut sangen vakava asia.

Tonttuja oli muistettava kiittää heidän tekemästään korvaamattomasta työstä. Heille vietiin asuinpaikoilleen ruokaa – puuroa ja muita jouluherkkuja. Sillä tokihan tonttukin ilahtuu saadessaan työpäivän jälkeen nauttia vatsansa täyteen maittavasta ruuasta. Näin sopu säilyi isäntävään ja pienten hiljaisten apulaisten välillä. Sillä ilman sopua seuraukset saattoivat koitua hyvinkin pahaksi onneksi.

Suuttunut tonttu ilmaisi tunteensa varsin näkyvästi. Tämä jätti työnsä tekemättä tai teki jopa suoranaista kiusaa. Tärkeitä työkaluja saattoi kadota, ruuat mennä pilalle ja saunaan syttyä tulia muuallekin kuin kiukaan pesään. Talon väli ei saanut nukkua rauhassa ja eläimetkin pääsivät kummasti karkuun. Monenlaista hullunmyllyä pääsi tapahtumaan aina, kun silmä välitti.

Para, eli navetan- ja tallinhaltija oli erityisen konsittikas veikko. Hän oli hyvällä tuulella ollessaan isäntävälleen suureksi avuksi: piti eläimistä ja niiden olinpaikoista huolta ja vahti tilan rajapyykkejä. Para piti tarkasti huolen, että ne pysyivät sijoillaan – tai mahdollisesti siirtyivät antaen omalle perheelle lisää maata. Suuttunut para sotki paikkoja ja varasteli voi-

ta. Tästä on jäänyt tähän päivään asti merkkejä metsään, sillä keltainen *paranvoi*-niminen limasieni kasvaa yhä vanhoissa metsissä ja näyttää aivan maahan läikkynneeltä voilta. Ehkä jossain siis yhä liikkuu Para, joka kenties asustelee jossain lähitieneen tallissa.

Onpa tainnut para-haltija jättää aimo annoksen taikaansa paranvoihinkin, sillä se kasvaa metsissä ympäri maata tuoreen, raikkaan voion näköisenä vuodesta toiseen. Paranoi ei ole kasvi, eläin eikä sieni, vaan kuuluu limasieneihin, jotka ovat oma eliöryhmänsä. Sienimäiset limaeliöt kasvavat yleensä vanhoissa metsissä lahoavalla puulla ja ryömivät hitaasti eteenpäin ravinnon perässä.

Emilia Latoniemi

Saamam pitää joulun piimä vaik saappas kirnuttas.

Laitila

Sotaorpo muistelee

Koulun pitkäaikaisesta opettajasta Hilja Mäkisestä, hiihto omana ykköslajinaan, on kerrottava, että hän järjesti lukemattoman määrän iltamia ja kaikenlaista seuratoimintaa kerätäkseen lapsille suksia ja sauvoja, järjestämällä kilpailuja ja kuljetuksia kilpailuihin. Ainakin yhden reissun muistan, kun se läks hakemaan kirkolta Hauturin Kallelta suksia, kun jostain syystä se suksienteko ja saanti pitkittyi yli sovitujen aikarajojen. Tuli kiire saara parhaille hiihtäjille uusia suksia, ei kai ollut hevoskulkijoita, jotka olisi niitä tuonut. Mitäpä siinä, Hilja läks koulupäivän jälkeen suksilla niitä hakemaan ja niin oli neljä paria suksia aamulla koulun eteisessä. Ajatelkaa tämän reissun ankaruutta: 22 kilometrin matkan neljä paria suksia selässä viilekkeissä ja selasta hevosreen jälkee. Kuuka nyt tekisi tämän urakan? Sitte kun oli koulujen välistä hiihtokilpailuja, niin ai-

Koululaisia hiihtämässä joskus 1930-luvulla Pohjois-Kurussa. Kuvan on ottanut opettaja Hilja Mäkinen.

na oli hevoskyyti hommatu hiihtäjälle ja rasvarit siellä paikan päällä ja avustajaladun varrella, jopa väliin

varakalustoakin. Minä en kyllä kovin uutterasti tähänkään toimintaan osallistunut, kun en ollut aktiiv-

isesti toiminutkaan, niin en kyllä saanut suksiakaan, mutta sitte kun olin toisella luokalla jatkokoulussa,

niin sitte opettaja alkoi minua vaatia, että täytyy tulla minunkin hiihtämään. Oli huonoa porukkaa ja vähän lähtiöitä, joten pidettiin kahdet harjoitushiihdot ja ne suoritettiin oppitunnilla, niin siitä ei voinut kieltäytyä. Ja sitte tuli kai mentyä jonkin verran, jotta opettaja alkoi sitte vaatimaan, että minun on tultava sinne koulujenvälisiin otteluihin, jotka sattui sinä vuonna olemaan Luateen koululla. Ja minulla oli niin torella huanot pienet suksetkin, että en millään olisi kehrannut niillä lähtee, mutta Hilja vain sanoi, että hyvinhän sinä näyt pärjäävän. En kuitenkaan luvannut lähteä sinne Luateeseen. Mitä olla, niin kahden päivän perästä tuli kirje opettajalta äirille, ja se vaati siinä, että minun on pakko lähteä. Opettaja sanoi siinä kirjeessä, että päästörivistä en tule saamaan, jos en sinne hiihtoihin lähde. Sitte äitikin myöntyi siihen ja sanoi, että ei kai se

meiränkään talous siihen yhden työpäivän tähde kaaru. Ja niin minä sitte menin, kun painostus oli kova ja varusteet oli alkeelliset pienet mälykesukset, ei mitään siteitä eikä mitään. Setävainajan ainakin 46 numeron pulapieksut jalassa, joissa oli vanhasta ohjasnarusta nilkkaremmet, sauvat oli yhden naapurin tekemät pystykuivista karahkoista tehdyt.

Kovasen Jussi oli lähettäjänä niin se sanoi, että kylä Martilla ainakin on sellaiset varusteet, että kyllä pitää. Ja mitä ollakaan kul-taahan sieltä tuli. Sitte kun jako palkintoja, niin Kovanen sanoi siinä sitte kun minä sain ykkös palkinnon, että hän jo lähtöpaikalla kehui, että kyllä Martin varusteet pitää. Ei muilla kyllä huopatosuja eikä mälykesuksia ollut, mutta siihen se hiihtäjän ura loppui.

Martti Anttila

Suklaatila Mutalassa

Juhani Latoniemi

Ylöjärven Mutalan kylän laitamilta keskellä perinteistä maaseutua sijaitsee Suojärven tila. Tilalla asuu ennakkoluuloton yrittäjäpariskunta Katja ja Tomi Järvenpää.

Ylöjärveltä pohjoiseen kantatie 65:n ja Karhen välisen tien varrella sijaitseva Suojärven tila on merkittävä paikka, johon sisältyy paljon paikallishistoriaa. Vielä 1900-luvun alussa Suojärven ohittavalla talvitiellä saatettiin nähdä jopa parin kilometrin mittaisia hevoskaravaaneja, kun Parkanon ja Ikaalisten rahtimiehet kulkivat Mutalan rantaan ja sieltä edelleen vesiteitse Tampereelle.

Järvenpään suvulle vuodesta 1912 kuuluneen tilan peltoja viljellään edelleen, mutta nykyinen isäntäväki hankkii pääasiallisen toimeentulonsa tilalla harjoitettavasta yritystoiminnasta. Katja ja Tomi Järvenpää pyörittävät suklaatehdasta ja media-alan yritystä.

– Meillä on puolitoista-vuotiaat kaksoiset, joille haluamme tarjota turvallisen maalaisympäristön kasvupaikaksi. Vanhempi sukupolvi asuu lähellä, joten lastenhoitoapua on saatavissa helposti, perustelee Tomi Järvenpää pariskunnan ratkaisuja.

Talon entiseen navettaan on rakennettu suklaatehdas, jota pyörittää Katja Järvenpää.

– Se on minun valtakuntaani. Tomi hoitaa markkinoinnin ja tiedotuksen, täsmää Katja. Yrityksen nimi on Suojärven Suklaatila Oy. Maatila, joka on sukupolvenvaihdoksen vauhdittamana kääntänyt uuden lehden toiminnassaan tuottaa nyt käsityönä tehtyä suklaata raaka-aineina aidot elintarvikkeet ja mausteina suomalaiset marjat.

– Uskomme suomalaisen maaseudun elinvoimaan ja elinkeinon uudistumiskykyyn. Ammennamme luonnon lumovoi-masta ja kotiseudustamme. Haluamme tarjota makuja maalta yksilöllisesti valmistettujen suklaalajujen muodossa, tiivistää Katja Järvenpää tilan eri-

koisen tuotantolinjan ideaa. Käsityönä suomalaisia marjoja ja aitoja elintarvikkeita sisältävä suklaa ei ole markettien makeishyllyjen tuote. Valttina on maku, joka todella tekee vaikutuksen. Yksilöllisesti valmistetut tuotteet päätyvät pääasiassa tilaustyönä erilaisten yritysten käyttöön. Uutuutena on tarjolla hienostunut Makua maalta-konvehtilajitelma. Jännittävä, käsityöläisyttä henkivä rasia sopii hyvin vaikkapa lahjaksi.

Konvehtilajitelman makuina ovat suomalainen hunaja, tyrni, raparperi, omena ja mustikka.

– Erikoistilauksesta voimme painattaa elintarvikkeillä rasia keskimmäisen konvehdin pintaan ly-

Katja Järvenpää pakkaa konvehtirasioita entiseen navettaan rakennetussa suklaatehtaassa.

hyen henkilökohtaisen tervehdystekstin tai logon, esittelee Katja Järvenpää tuotteita.

Suklaatila Järvenpää on kehittälemässä myös muita pienyrittäjiä palvelevaa Kylätori-verkkokauppaa.

Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta 2011!
Jouni Järvelä perheineen

Joka ei jouluna juosta jaksa
niin se mörö! Säräisniemi

Rauhaisaa Joulun aikaa ja
Onnellista Uutta Vuotta!

Toivoo Hilkka ja Valto Parkkusta

Hyvää Joulua ja
Onnea Vuodelle 2011!

Eila ja Esko Hoikka

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta parkuslaisille!
toivottaa Kyläpäällikkö

Lämmin Joulun toivotus
ja
Hyvää Uutta
Vuotta 2011!
Oili Jokela

Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta!
Tuomo ja Ritva Anttila

Rauhallista Joulua
Onnellista Uutta Vuotta
sukulaisille, naapureille ja ystäville!
Toivottaa Vilma Hakala, Maiju Taipale